

Dorota Gołębiowska

Centralny Gabinet Edukacji Filmowej, Pałac Młodzieży w Łodzi

Zanim film stał się widowiskiem..., czyli o początkach kina

Cele zajęć

W trakcie zajęć uczniowie:

- doskonalą umiejętność poszukiwania i selekcjonowania informacji na określony temat,
- zdobywają wiadomości na temat wynalazków i wynalazców, dzięki którym narodziło się kino,
- zapoznają się z pierwszymi filmami nakręconymi przez braci Lumière,
- uczą się współdziałania w grupie i odpowiedzialności za efekt wspólnej pracy.

Metody i formy pracy:

- praca w grupach
- burza mózgów

Środki dydaktyczne:

- encyklopedia multimedialna „Historia kina wg Jacka Szymańskiego”,
- podręcznik „EduROM”, Język polski, strefa G3,
- komputer z dostępem do internetu, projektor multimedialny,
- publikacje z materiałami na temat historii kina.

Czas trwania 2 godziny lekcyjne

Przebieg lekcji:

Na początku zajęć informujemy uczniów, że celem będzie zebranie informacji na temat okoliczności narodzin kina, ludzi, którzy się do tego przyczynili oraz uświadomienie sobie źródeł sztuki filmowej.

Stoliki należy ustawić tak, aby uczniowie mogli wygodnie pracować w 5 grupach. Dobrze byłoby przeprowadzić te zajęcia w pracowni, gdzie jest dostęp do kilku komputerów i internetu.

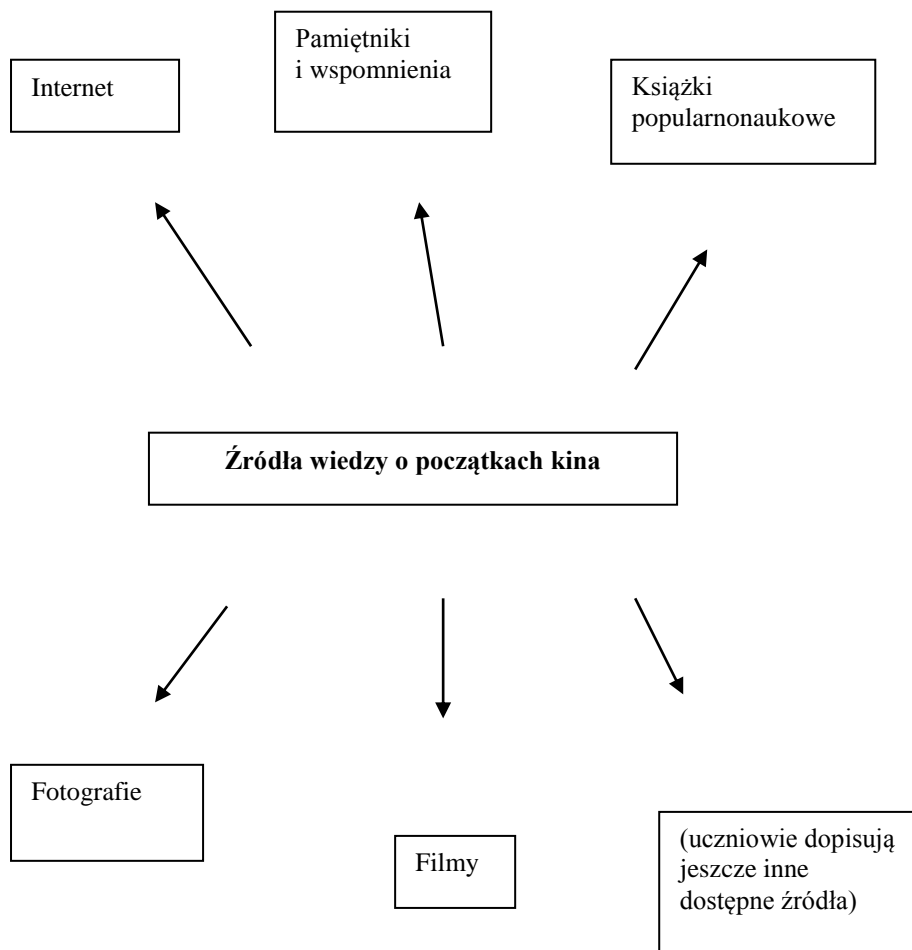
I etap lekcji – krótki wykład

Nauczyciel/ka (w miarę możliwości wykorzystując ikonografię) przedstawia uczniom i uczennicom sytuację w Europie końca XIX w. Szczególnie zwraca uwagę na dokonania techniczne i najnowsze wynalazki. W ten sposób zapoznaje młodzież z atmosferą epoki, kiedy naukowcom udało się zarejestrować, a później odtworzyć ruchome obrazy.

II etap lekcji – burza mózgów

Zadaniem uczniów będzie znalezienie informacji na określony temat, dlatego powinni wiedzieć, jakie źródła można wykorzystać do zdobycia tych informacji. Uzupełniają poniższy schemat (zapisany na tablicy lub dużym kartonie), określając jednocześnie, które z tych źródeł są dla nich dostępne.

Wykorzystujemy metodę burzy mózgów i zapis:

III etap lekcji – przygotowanie pracy w grupach

Prowadzący dzieli klasę na 5 grup, dbając o to, aby w każdej z nich znalazły się osoby sprawne polonistycznie oraz informatycznie.

Następnie przekazuje każdej grupie odpowiednią instrukcję (załącznik 1) oraz przygotowane wcześniej materiały (encyklopedia multimedialna, eduROM, książki, wydruki, sugerowane adresy stron internetowych, itd.).

IV etap lekcji – praca w grupach

Uczniowie, pracując w grupach, przy pomocy nauczyciela, wykonują zadania przedstawione w instrukcjach, wyszukują potrzebne informacje, przygotowują się do zaprezentowania efektów swojej pracy pozostałym uczniom. Nauczyciel obserwuje pracę uczniów, może robić sobie notatki, które później posłużą rzetelnej ocenie pracy poszczególnych uczniów.

V etap lekcji – prezentacja efektów pracy grup

Poszczególne grupy w odpowiedniej kolejności prezentują efekty swoich poszukiwań. Pozostali uważnie słuchają i notują najważniejsze informacje w **karcie pracy ucznia** (załącznik 2). Nauczyciel komentuje i uzupełnia poszczególne wystąpienia.

Praca domowa

1. Uporządkowanie notatek z zajęć oraz usystematyzowanie wiedzy na temat początków kina.
2. Praca długoterminowa. Napisz felieton „Jak wyglądałby świat bez filmu.”

Załącznik 1

INSTRUKCJA DLA GRUPY I

1. Wybierzcie spośród siebie szefa grupy.
2. Zapoznajcie się dokładnie z zadaniami.
3. Podzielcie zadania.

Temat: Wynalazki i wynalazcy

Waszym zadaniem jest przedstawienie wynalazków (i ich autorów), które miały bezpośredni wpływ na narodziny kina.

Wykorzystując dostępne źródła, znajdźcie informacje na temat następujących wynalazków:

- **camera obscura,**
- **laterna magica (latarnia magiczna),**
- **kinetoskop,**
- **pleograf,**
- **kinematograf.**

Przybliżcie **postacie autorów** tych wynalazków oraz ich wpływ na rozwój techniki związanej z rejestracją obrazu. Czy wszystkie te wynalazki mają jednego autora? Czy wszystkie rzeczywiście przybliżyły nas do pierwszego filmu?

Przedstawcie zebrane informacje w dowolny sposób (możecie wynalazki potraktować jako eksponaty w muzeum kinematografii, siebie zaś postawić w roli ciekawie opowiadającego przewodnika). Postarajcie się wykorzystać w prezentacji zdjęcia i ciekawostki.

Na wykonanie pracy macie **30 minut**.

INSTRUKCJA DLA GRUPY II

1. Wybierzcie spośród siebie szefa grupy.
2. Zapoznajcie się dokładnie z zadaniami.
3. Podzielcie zadania.

Temat: Na projekcji filmowej braci Lumière

Waszym zadaniem jest **przygotowanie projekcji filmów braci Lumière**. Wykorzystajcie dostępne filmy (np. „Historię kina wg Jacka Szymańskiego” oraz filmy dostępne w Internecie). Przygotujcie krótkie wprowadzenie na temat prezentowanych filmów.

Postarajcie się wprowadzić koleżanki i kolegów w atmosferę pokazu, który odbył się 28 grudnia 1895 r. w paryskim „Grand Cafe”.

Uwzględnijcie następujące filmy:

„**Wjazd pociągu na stację w La Ciotat**” (<http://www.youtube.com/watch?v=2rdBJJKcrJw>)

„**Wyjście robotników z fabryki Lumière’ów w Lyonie**”

(<http://www.youtube.com/watch?v=YXD56XL4R80&feature=related>)

„**Polewacz polany**” (<http://www.youtube.com/watch?v=2UhfqKak4Pg&feature=related>)

Przeznaczcie koleżankom i kolegom najważniejsze informacje dotyczące filmów braci Lumière. Jeden z tych filmów czymś się różni. Zwróćcie na to uwagę. Jaką przyszłość swojemu wynalazkowi wróżyli bracia Lumière?

Na przygotowanie projekcji macie **30 minut**

INSTRUKCJA DLA GRUPY III

1. Wybierzcie spośród siebie szefa grupy.
2. Zapoznajcie się dokładnie z zadaniami.
3. Podzielcie zadania.

Filmoteka Szkolna

Temat: Od kina jarmarcznego do sztuki filmowej Georges'a Mélièsa

Waszym zadaniem jest przygotowanie informacji o tym etapie rozwoju kina, kiedy stało się ono rozrywką jarmarczną oraz o wpływie działalności G. Mélièsa na rozwój kinematografii.

Przedstawcie sylwetkę G. Mélièsa, który był niezwykle artystą i nietuzinkową postacią.

Zaprezentujcie krótkie fragmenty jego wybranych filmów, np.:

„**Podróż na Księżyc**” (<http://www.youtube.com/watch?v=dxB2x9QzXb0>)

„**Człowiek orkiestra**” (<http://www.youtube.com/watch?v=LIFtAC1GCKc&feature=related>)

Wykorzystajcie dostępne filmy (w „Historii kina wg Jacka Szymańskiego” oraz dostępne w internecie).

Przygotujcie krótkie wprowadzenie na temat prezentowanych filmów.

Zaprezentujcie krótką charakterystykę twórczości G. Mélièsa.

Na przygotowanie prezentacji macie **30 minut**.

INSTRUKCJA DLA GRUPY IV

1. Wybierzcie spośród siebie szefa grupy.
2. Zapoznajcie się dokładnie z zadaniami.
3. Podzielcie zadania.

Temat: Udział Polaków w pionierskich działaniach w dziedzinie kinematografii

Przygotujcie informacje o wybranych naukowcach i artystach, którzy przyczynili się do rozwoju kina:

Kazimierz Prószyński

Bolesław Matuszewski

Władysław Starewicz

Filmoteka Szkolna

Wykorzystajcie dostępne źródła. Wzbogaćcie swoje wystąpienie materiałami ikonograficznymi.

Na przygotowanie prezentacji macie **30 minut**.

INSTRUKCJA DLA GRUPY V

1. Wybierzcie spośród siebie szefa grupy.
2. Zapoznajcie się dokładnie z zadaniami.
3. Podzielcie zadania.

Temat: Od kina niemego do dźwiękowego

Rozwińcie następujące zagadnienia:

1. Czym charakteryzowały się filmy nieme? (tematy, gatunki filmowe, cechy gry aktorskiej)
2. Przedstawcie krótkie fragmenty najbardziej znanych filmów niemych lub fotografie, np.: „Brzdąc” Charliego Chaplina (<http://www.youtube.com/watch?v=5QDIJ-3hcCg>).
3. Przedstawcie fragmenty pierwszego filmu wykorzystującego dźwięk „Śpiewak jazzbandu” Alana Croslanda (<http://www.youtube.com/watch?v=m6GxdMw2QKA>). Zwróćcie uwagę, że w tym filmie są tylko piosenki i 2 scenki dialogowe, pozostałe są nieme.
4. Przygotujcie informacje o tym, jak wyglądała projekcja filmów niemych (z muzyką na żywo).

Wykorzystajcie dostępne filmy (w encyklopedii multimedialnej „Historia kina wg Jacka Szymańskiego” oraz w Internecie) przygotujcie krótkie wprowadzenie na ich temat. Postarajcie się w sposób interesujący przedstawić zdobyte informacje.

Na przygotowanie prezentacji macie **30 minut**.

Załącznik 2

Karta pracy ucznia

1. Wybrane wynalazki, które przyczyniły się do narodzin i rozwoju fotografii i kina:

a) camera obscura

.....
.....
.....

b) latarnia magiczna

.....
.....
.....

c) kinetoskop

.....
.....
.....

d) pleograf

.....
.....
.....

e) kinematograf

.....
.....
.....

Filmoteka Szkolna

2. Data i okoliczności pierwszego płatnego, oficjalnego pokazu filmowego braci Lumière

.....
.....
.....
.....
.....

3. Pierwsze i najbardziej znane filmy braci Lumière rejestrują fragmenty rzeczywistości, sytuacje z życia ludzi:

zaś film pt. „Polewacz polany”.....
.....
.....

4. Wpływ Georges’a Mélièsa na rozwój kina

.....
.....
.....
.....
.....

5. Wybrane filmy z dorobku Mélièsa to:

.....
.....
.....

6. Przez „kino jarmarczne” rozumiemy

.....
.....
.....

7. Cechy charakteryzujące filmy nieme (gatunki filmowe, cechy gry aktorskiej)

.....
.....
.....

Filmoteka Szkolna

.....
.....

8. Metodę zapisywania dźwięku na taśmie filmowej opatentowano w roku,
zaś pierwszym fabularnym filmem wykorzystującym dźwięk był

9. Polscy pionierzy w dziedzinie filmu to między innymi:

a) Kazimierz Prószyński

.....
.....
.....
.....

b) Bolesław Matuszewski

.....
.....
.....
.....

c) Władysław Starewicz

.....
.....
.....
.....

10. Inne informacje:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....